

Forlagsstillerne egentlig ikke tilføjede at gjen-nemføre det Forslag, der nu foreligger til Behandling, og det er ogsaa utvivlsomt, at hvis man vil tage Hensyn til den Betænkning, der foreligger, hvilken jeg forøvrigt ikke skal omtale — jeg har ikke haft Leilighed til at konferere om den og næppe nok til at læse den — saa indeholder den jo Bestemmelser, som gaa betydelig videre end Lovforslaget. Dette vilde da tildels faae et andet Indhold, og der bliver saa derefter Leilighed til at tage Stilling til de enkelte Punkter. Det ærede Medlem accentuerede, at Lovforslaget har en økonomisk, i Fjor sagde han en statsøkonomisk Betydning. Det erkjender jeg fuldkomment, men jeg vil sige, at hvis Sagen skal tages statsøkonomisk, saa maa der gives en Lov om Eiendomme, ikke om Personer. Det Lovforslag, der her foreligger, handler jo om Forbedring af Fæste- og Leiehusmænds Kaar, men Fæstelovgivningen handler om Fæstetvang paa Eiendommene, paa Gaardene. Dette Lovforslag, saa vel som Forordningen af 27de Mai 1848, angaar kun visse, bestemte Personer. Hvis et Hus af den Bestaafenhed leies f. Ex. af det ærede Medlem eller af en Kjøbstadsbeboer eller af en Gartner, saa vilde Forholdet lige saa vel have statsøkonomisk Betydning, men saa kommer hverken Forordningen af 27de Mai 1848 eller dette Lovforslag til Anvendelse. Jeg ønsker ikke at udtale mig om Realiteten af dette Spørgsmaal, men vil kun gjøre opmærksom paa, at dette Lovforslag giver en personlig Beskyttelse for en Samfundsklasse, men angaar ikke Behandlingen af en vis Klasse Eiendomme. Det tror jeg, at det ærede Medlem vil indrømme mig. Det kommer da an paa, om der, som det ærede Medlem for Præsto Amts 2den Valgkreds (D. Christensen) sagde, er Trang til en saadan Lov. Det tvivler jeg meget om, og jeg betvivler ogsaa, at Bestemmelserne kunne siges at være retfærdige, eller at man har Berettigelse til at gaa dertil. Jeg skal indfrænt mig til at sige dette; selvfølgelig kan det blive Gjenstand for nærmere Under-søgelse. Maa jeg overfor det ærede Medlem for Præsto Amts 2den Valgkreds (D. Christensen) gjøre en Retteelse. Det ærede Medlem angav, at Husenes Antal i Diebliffet var Hundrede og nogle tredive Tusende. Jeg skal oplyse, at den 1ste Januar 1885 var det 188, 426, altsaa meget betydelig høiere, end det ærede Medlem sagde. Det er jo ikke noget Punkt af Vigtighed, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at vi allerede i 1885 stode langt høiere med Hensyn til Husantallet, end det ærede Med-

lem tror. Overfor det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen), der nævnte visse Forhold, som han betegnende som ligefrem mislige eller som Misbrug, skal jeg sige, at om den Slags Forhold er der mig selvfølgelig Intet bekendt. Om der kan foreligge et og Andet saadant Tilfælde, kan jeg umulig vide, og har jeg ikke faaet Leilighed til at vide, thi det er antydet paa en saadan Maade i en Betænkning, at jeg ikke har kunnet faae fat deri. Jeg har ikke haft Leilighed til at konferere med Udvalget, og det var knap, at jeg fik Betænkningen at se, da den kom den sidste Dag i Samlingen og ikke har været Gjenstand for nærmere Overveielse imellem os. Men lad være, at der er enkelte Misbrug af den Slags, hvilket jeg betvivler og foreløbig benægter, indtil jeg er bleven overbevist derom, saa maa det nøie overveies, om man kan give Lovbestemmelser for at imødegaa saadanne Misbrug. Jeg antager, at hvis der er saadanne Tilfælde, maa de kunne konstateres ved Oplysninger, og saadanne vilde jeg i alt Fald finde meget onstelige.

Beth: Ja, naar den ærede Minister antede over, at Betænkningen først blev afgiven saa sent, — det var den næstsidste Dag i Samlingen, den 29de Marts — at han ikke har haft Leilighed til at konferere med Udvalget, saa tror jeg ikke, at nogen Skyld derfor kan lægges paa Udvalget. Vi vide jo, at for visse Aarsagers Skyld holder Rigsdagen op, naar den 1ste April kommer (Berg: Hvilke Aarsager?). Jeg sagde visse Aarsager, ikke hvilke Aarsager. „For visse Aarsagers Skyld“ er et Holbergsk Udtryk, som man vist ogsaa kan bruge her. Den ærede Minister indvandt, at dette Lovforslag er et Lovforslag, som angaar Personer og ikke Eiendomme, og han mente, om jeg forstod ham ret, at de Forhold fra Fæstebæjnet, som vi have taget til Model, hvad der ogsaa er bemærket i de Anmærkninger, hvormed vi have ledtaget Lovforslaget, at denne Model ikke handlede om det Samme, som vi her have behandlet i Lovforslaget. Forstaaet paa den Maade for Fæstegaardmændenes Vedkommende, er det Eiendommene, Loven gjælder, men her skulde det være Personerne. Det tror jeg ikke er Tilfældet. Personer og Eiendomme lade sig ikke paa den Maade adskille fra hinanden. Der er et Stykke, vi vist Alle have set paa det fgl. Theater, hvor Amtmanden taler om, at man skal ikke alene tage Hensyn til Personerne, men ogsaa til Protokollerne. Alt, hvad man gjør, gjør man for Personernes Skyld; Personerne ere